

Normalizazio Txostena

1. DATU OROKORRAK

Txosten zk.	2006/000
Data	2006-05-XX

Aztergaia	natur gunee (natur/natura)
Eskaeragilea	Ingurumen hiztegia aztertzeko batzorde teknikoa
Xedea	aukera bat baino gehiagoren artetik bat hobestea
Proiektua	Ingurumen hiztegi entziklopedikoa

2. INFORMAZIO TERMINOLOGIKOA

TR	natura (hitz-elkarteetan, lehen osagai gisa)	KG	izena	IT	AM21
SN		KG		IT	
EE	ingurumena			EK	ING

DF	1- Mundu fisikoa, gizakiak eraldatua izan ez denaren ikuspegitik begiratuta bereziki. 2- (Hitz-elkartearen lehen osagai gisa) naturan dagoena, naturak (eta ez gizakiak) sortua, artifiziala ez dena	IT	EHM
OH		IT	
TS	natur baliabideak / natur erreserba / natur gunee / natur gunee babestu / natur gunee sentikor / natur hondamendi / natur monumentu / natur ondare / natur parke	IT	INGHE
IR		IT	

es	natural	IT	RAE
fr	naturel	IT	Robert
en	natural	IT	Webster
de		IT	
		IT	

Erlazionatutako terminoak

TR		KG		IT	
SN		KG		IT	
EE				EK	

DF		IT	
OH		IT	
TS		IT	
IR		IT	

es		IT	
fr		IT	
en		IT	
de		IT	
		IT	

3. DOKUMENTAZIOA

Euskarazko obra lexikografiko edo terminologikoetatik bilduak

Euskaltzaindiaren 25. araua: Hitz elkartuen osaera eta idazkera	IT	
Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailaren Ikasmaterialen Aholku Batzordearen Estilo -liburuaren lehen atala: Ortotipografia	IT	ORT
	IT	
	IT	
	IT	
	IT	
	IT	
	IT	

Beste hizkuntzetako obra lexikografiko edo terminologikoetatik bilduak

	IT	
	IT	
	IT	
	IT	
	IT	
	IT	
	IT	
	IT	

Adituengandik bilduak

	IT	
	IT	

4. PROPOSAMENA

TR	natura	KG	izena	IT	HB
Arrazoibidea	Euskaltzaindiaren 25. arauak honela dio: "Lehen osagaia <i>eliza, burdina, hizkuntza, kultura, natura</i> edo <i>literatura</i> hitza (eta sei hitz hauek bakarrik) duten elkarteetan <i>eliz, burdin, hizkuntz, kultur, natur, literatur</i> forma >a<-gabeak zein <i>eliza-, burdina-, hizkuntza-, kultura-, natura-, literatura-</i> >a<-dunak berdin onargarri dira. Ongi emanak daude, beraz, bai <i>eliz agintaria, burdin fabrika, hizkuntz gaitasuna, kultur emankizuna, natur zientziak, literatur tradizioa</i> modukoak eta bai <i>eliza (-) zerga, burdina (-) saltzailea, hizkuntza (-) eskola, Kultura Saila, naturazalea, literatura (-) joera</i> gisakoak. Lehen osagaiari berezko >a< hori kentzen zaionean, marrarik ez erabili (edota loturik eman, bigarren osagaia erdi-atzizki duten burdingintza modukoetan)." Euskaltzaindiaren <i>Hiztegi Batuak</i> sistematikoki erabili du 'burdin' forma hitz-elkartearen lehen osagaia denean (<i>burdin barra, burdin hari, burdin harri, burdin hesi...</i>) . Gainerako hitzetan ez dago sarrerarik edo azpisarrerarik (adibideetan, dena den, <i>eliz deiak</i> eta <i>hizkuntz atlasa</i> ageri dira). Hezkuntza Sailaren Estilo-liburuaren <i>Ortotipografia</i> atalak dio: "Elkarketako lehen osagaiak berezko "-a" duen kasuan, Euskaltzaindiak aukera bat baino gehiago utzi du. Halakoetan, hitz elkartua "-a" itsasia kendu gabe eta marratxo idaztea hobesten eta gomendatzen da ikasmaterialetan. (...) Bai hizkuntza, kultura, literatura nahiz natura osagaia dutenetan: (...) natura-babesgune, natura-zientzia". Joera orokorra, gaur egun, berezko 'a' gordetzearen aldekoa da. Hori da, adibidez, administrazioaren joera (<i>Kultura Saila, Hizkuntza Politika, Euskaltermen</i> agertzen dena (<i>Euskaltermen</i> denetik dago, dena den; <i>natura-zientziak</i> proposatzen da), <i>Elhuyar</i> hiztegi elebidunaren azken bertsioa (argitaratu gabe oraindik), edo <i>Zehazki</i> hiztegiak proposatzen duena (<i>natural</i> sarreran, <i>natura zientziak</i> ordaina dago). Bi aukera daude, hortaz: bikoiztasuna ontzat ematea (<i>natur gune / naturagune; natur baliabideak / natura-baliabideak...</i>), hau da, biak maila berean onartzea, edo bat hobestea. Bat hobetsi behar bada, <i>natura</i> formaren alde egitea da proposamena, eta, beraz, hauek hobestea: <i>natura-baliabideak</i> <i>natura-erreserba</i> <i>naturagune</i> <i>naturagune babestu</i> <i>naturagune sentikor</i> <i>natura-hondamendi</i> <i>natura-monumentu</i> <i>natura-ondare</i> <i>natura-parke</i> Oharra: <i>natur parke</i> izendapena EAEko Natura Babesteko 16/1994 Legean eta Nafarroako Lurraldea erabili eta bebesteko 6/1987 Legean ezartzen den lege-izendapena da. Beraz, hainbat parkeren izendapen ofizialaren parte da. Hori dela eta, hauxe da proposamena: forma hobetsi gisa <i>natura</i> onartzea, eta <i>natur</i> bigarren mailan onartzea				

Forma baztertuak

TR	KG	IT

Arrazoibidea	

OHARRAK

5. ITURRIAK

Txostena egitean aipa daitezkeen obra nagusien kodeak zehazten dira ondorengo taulan (Euskaltermeko kodeak dira). Taulan agertzen den obra bat aipatzean, kode normalizatu hori erabili beharko da. Era berean, taulan ez dagoen obraren bat aipatu behar izanez gero, txostenean erabili den kodea eta kode hori deskodetuko duen azalpena gehituko dira taula honetan.

Kodea	Azalpena
AM21	EUSKALTZAINDIA. <i>Hiztegi Batua</i> .
BB97	ELHUYAR. <i>Elhuyar Hiztegia. Euskara-gaztelania. Castellano-vasco</i> . Usurbil: Elhuyar, 2000-2.
BC13	REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. <i>Diccionario de la Lengua Española</i> . Madril: Real Academia Española, 2001.
EHM	ELHUYAR. <i>Euskal hiztegi modernoa</i> . Usurbil: Elhuyar, 2000.
ING	Ingurumena.
INGHE	INGURUMEN SAILA. <i>Ingurumen hiztegi entziklopedikoa 2</i> . edizioa (argitaratu gabe dago).
CD14	CANADIAN GOVERNMENT SERVICES. <i>TERMIUM. Le dictionnaire électronique bilingüe du Gouvernement du Canada = TERMIUM</i> . Kanada: Government Services Canada, 1999.
Euskalterm	<i>Euskalterm</i> datu-bankua: http://www1.euskadi.net/euskalterm/indice_e.htm
ORT	Hezkuntza Saila. <i>Ortotipografia</i> . Eusko Jaurlaritzza, Gasteiz, 2004
Robert	LE ROBERT. <i>Le Petit Robert</i> . Paris: 1993
Webster	<i>Merriam-Webster</i> , http://www.m-w.com/

6. ERABILITAKO LABURDURAK

DF	definizioa
EE	erabileremua
EK	erabileremuaren kodea
IR	irudia
IT	iturria
KG	kategoria gramatikala
OH	oharrak
SN	sinonimoa
TR	terminoa
TS	testuingurua/k
de	alemana
en	ingeleza
es	gaztelania
fr	frantsesa